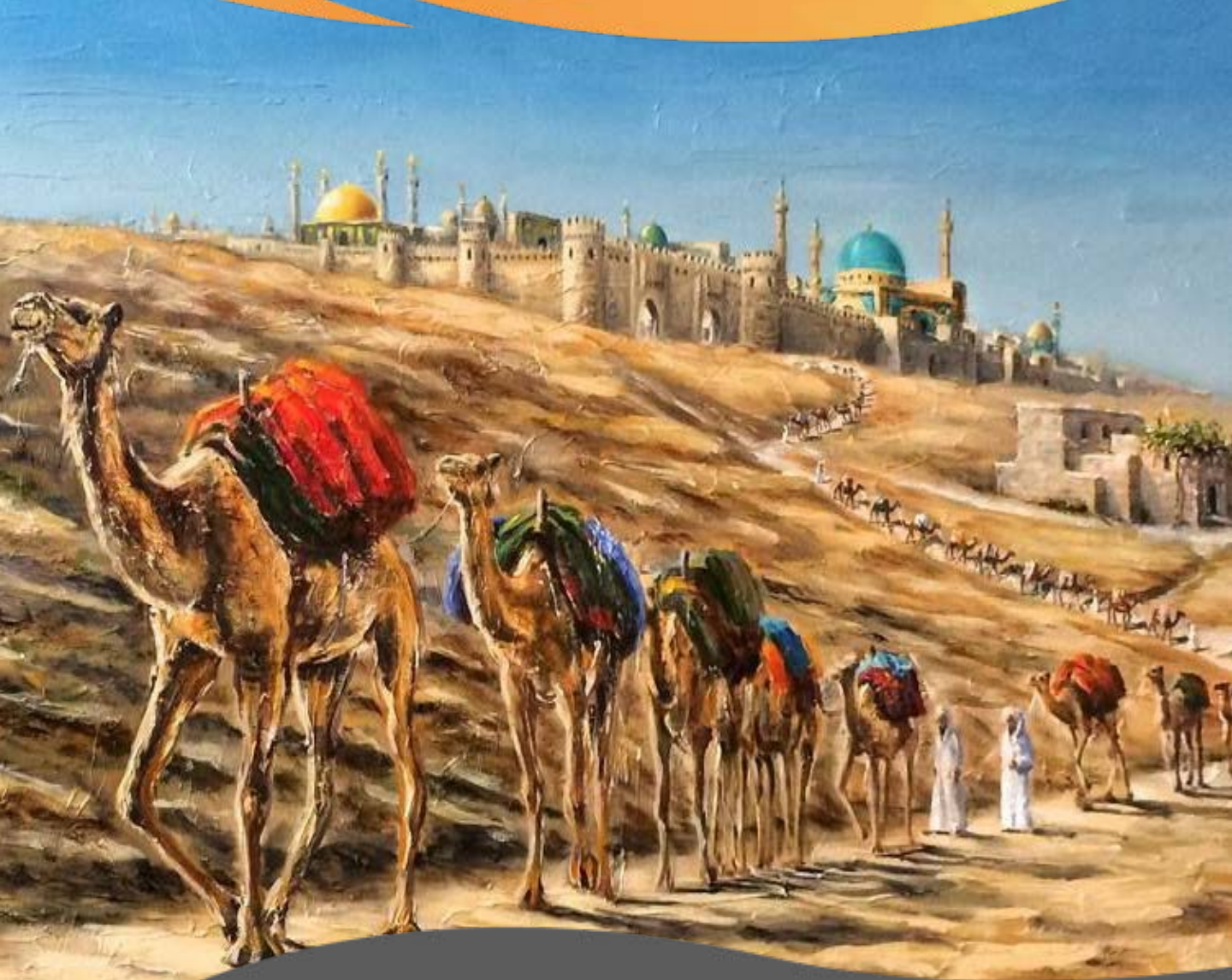

FAR'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*(2021- yil yanvar-avgust
oylari uchun dastlabki
ma'lumot)*

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarini XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSAda eksport hajmi **507,1** mln. AQSh dollariga (**43,6,0** %ga ko'paydi) va import hajmi **693,7** mln. AQSh dollariga (o'sish sur'ati **125,4** %ga teng bo'ldi) yetdi. Hisobot davrida – **186,7** mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2021- yil yanvar-avgust mln. AQSh dollari)

Xitoy Xalq Respublikasi

TSA -291,8
Eksport – 74,9
Import – 216,8

Rossiya Federatsiyasi

TSA– 256,3
Eksport – 143,8
Import – 112,5

Qozog'iston

TSA – 183,6
Eksport – 36,4
Import – 147,3

Qirg'iziston

TSA – 95,9
Eksport – 65,2
Import – 30,7

Turkiya

TSA – 79,0
Eksport– 45,6
Import – 33,4

Turkmaniston

TSA – 58,4
Eksport – 3,5
Import – 54,9

Polsha

TSA – 25,5
Eksport – 21,5
Import – 4,0

Afg'aniston

TSA – 20,3
Eksport -20,3
Import – 0,0

Koreya Respublikasi

TSA – 19,4
Eksport -5,0
Import – 14,3

Pokiston

TSA – 19,1
Eksport – 18,7
Import – 0,4

Viloyat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Viloyatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2021-yilning yanvar-avgust oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **1 200,8** mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020-yilga nisbatan **294,5** mln. AQSh dollariga yoki **32,5** %ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (2021- yil yanvar-avgust mln. AQSh dollari)

	2020 -yil	2021- yil	O'sish sur'ati, %da	Jamiga nisbatan, %da
Tashqi savdo aylanmasi	906,3	1 200,8	132,5 %	x
Eksport 	353,2	507,1	143,6 %	100,0
 tovarlar	347,5	497,5	143,2	98,1
 xizmatlar	5,7	9,6	169,2	1,9
Import 	553,1	693,7	125,4 %	100,0
 tovarlar	546,3	589,6	126,2	99,4
 xizmatlar	6,8	4,1	60,9	0,6
Saldo 	-199,9	-186,7	x	x

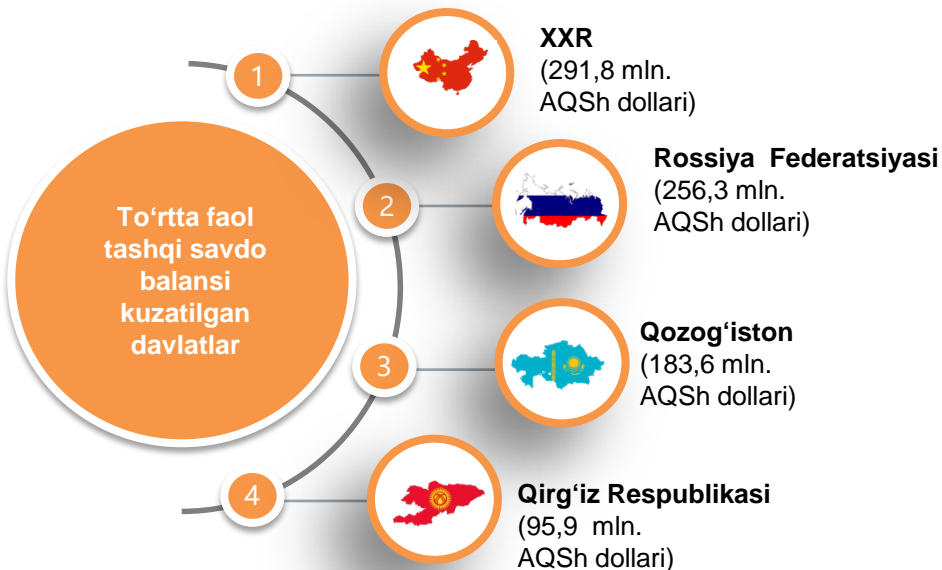
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun viloyatda zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalaridagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Pokiston, Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSAda eng yuqori ulush Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

20 TA YIRIK HAMKOR-DAVLATLAR ICHIDA TO'RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR (2021- yil yanvar-avgust)

Farg'ona, jahonning 67 ga yaqin mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (24,3 %), Rossiya Federatsiyasida (21,3 %), Qozog'istonda (15,3 %), Qirg'iz Respublikasi (8,0 %), Turkiya (6,6 %) va Turkmanistonda (4,9 %) qayd etilgan.

FARG'ONA VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar- avgust, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
 Xitoy Xalq Respublikasi	246,3	211,4	216,8
<i>Eksport</i>	72,4	39,8	74,9
<i>Import</i>	173,9	171,5	216,8
 Rossiya Federatsiyasi	178,5	213,1	256,3
<i>Eksport</i>	91,7	105,7	143,8
<i>Import</i>	86,8	107,4	112,5
 Qozog'iston	111,7	147,4	183,6
<i>Eksport</i>	36,8	24,2	36,4
<i>Import</i>	74,9	123,2	147,3
 Qirg'iz Respublikasi	110,2	99,1	95,9
<i>Eksport</i>	82,2	79,0	65,2
<i>Import</i>	28,0	20,1	30,7
 Turkiya	69,2	47,2	79,0
<i>Eksport</i>	40,8	25,2	45,6
<i>Import</i>	28,4	22,0	33,4
 Turkmaniston	4,4	18,9	58,4
<i>Eksport</i>	0,7	4,6	3,5
<i>Import</i>	3,7	14,3	54,9
 Polsha	16,9	15,4	25,5
<i>Eksport</i>	12,1	14,7	21,5
<i>Import</i>	4,8	0,7	4,0
 Afg'oniston	5,8	10,2	20,3
<i>Eksport</i>	5,8	10,2	20,3
<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0
 Koreya Respublikasi	19,6	19,0	19,4
<i>Eksport</i>	4,1	4,8	5,0
<i>Import</i>	15,5	14,2	14,3
 Pokiston	0,3	0,4	19,1
<i>Eksport</i>	0,2	0,4	18,7
<i>Import</i>	0,1	0,0	0,4

FARG'ONA VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (2021- yil yanvar-avgust, mln. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020-y.	2021- y.
	Tojikiston	25,4	18,2	19,0
	<i>Eksport</i>	8,1	7,8	11,7
	<i>Import</i>	17,3	10,5	7,3
	Germaniya	18,3	13,6	13,4
	<i>Eksport</i>	0,5	1,1	2,5
	<i>Import</i>	17,8	12,5	10,9
	Misr	9,1	5,8	1,6
	<i>Eksport</i>	8,7	5,7	10,5
	<i>Import</i>	0,4	0,0	0,1
	Hindiston	2,5	4,4	9,3
	<i>Eksport</i>	0,0	1,2	0,3
	<i>Import</i>	2,5	3,2	9,0
	Eron	3,1	1,4	7,9
	<i>Eksport</i>	0,6	0,1	5,4
	<i>Import</i>	2,5	1,3	2,5
	Belarus	3,1	4,1	7,3
	<i>Eksport</i>	1,3	2,6	3,3
	<i>Import</i>	1,8	1,5	4,0
	Ukraina	8,9	5,5	7,2
	<i>Eksport</i>	5,6	3,8	2,9
	<i>Import</i>	3,3	1,7	4,3
	Italiya	3,4	5,1	6,7
	<i>Eksport</i>	0,5	0,1	1,5
	<i>Import</i>	3,0	5,0	5,1
	Vyetnam	4,1	1,7	6,5
	<i>Eksport</i>	4,0	1,6	5,0
	<i>Import</i>	0,1	0,2	1,5
	Litva	7,6	5,3	5,5
	<i>Eksport</i>	0,2	0,9	0,8
	<i>Import</i>	7,4	4,4	4,6

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-avgust 2021- yil) *

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	1 200,8	132,5
Farg'ona sh.	193,8	110,9
Qo'qon	232,6	156,7
Quvasoy	39,9	58,6
Marg'ilon	53,4	113,5
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	74,7	105,4
Qo'shtepa	46,5	121,3
Bag'dod	14,6	147,4
Buvayda	14,4	127,3
Beshariq	37,2	199,3
Quva	36,2	132,6
Uchko'prik	119,9	120,3
Rishton	16,2	160,5
So'x	1,9	48,3
Toshloq	120,7	152,8
O'zbekiston	30,5	179,8
Farg'ona	42,3	169,2
Dang'ara	39,0	130,9
Furqat	8,0	240,4
Yozyovon	76,7	344,0

Eng yuqori ulush, (%da)

Qo'qon sh – 19,4%

Farg'ona sh – 16,1%

Toshloq t – 10,1%

Eng quyi ulush, (% da)

So'x t – 0,2%

Furqat t – 0,7%

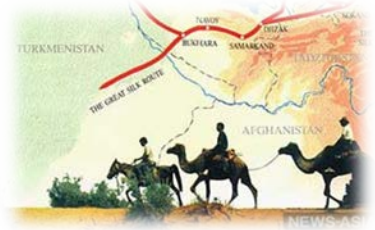
Buvayda t – 1,2%

Farg'ona viloyatining tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'nggi yillarda biroz o'zgardi. Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2021-yilning yanvar-avgust oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **52,5** %ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020-yilga nisbatan **23,7** %ga ko'paydi.

FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar- avgust, mln. AQSh dollari, ulushi, %da)

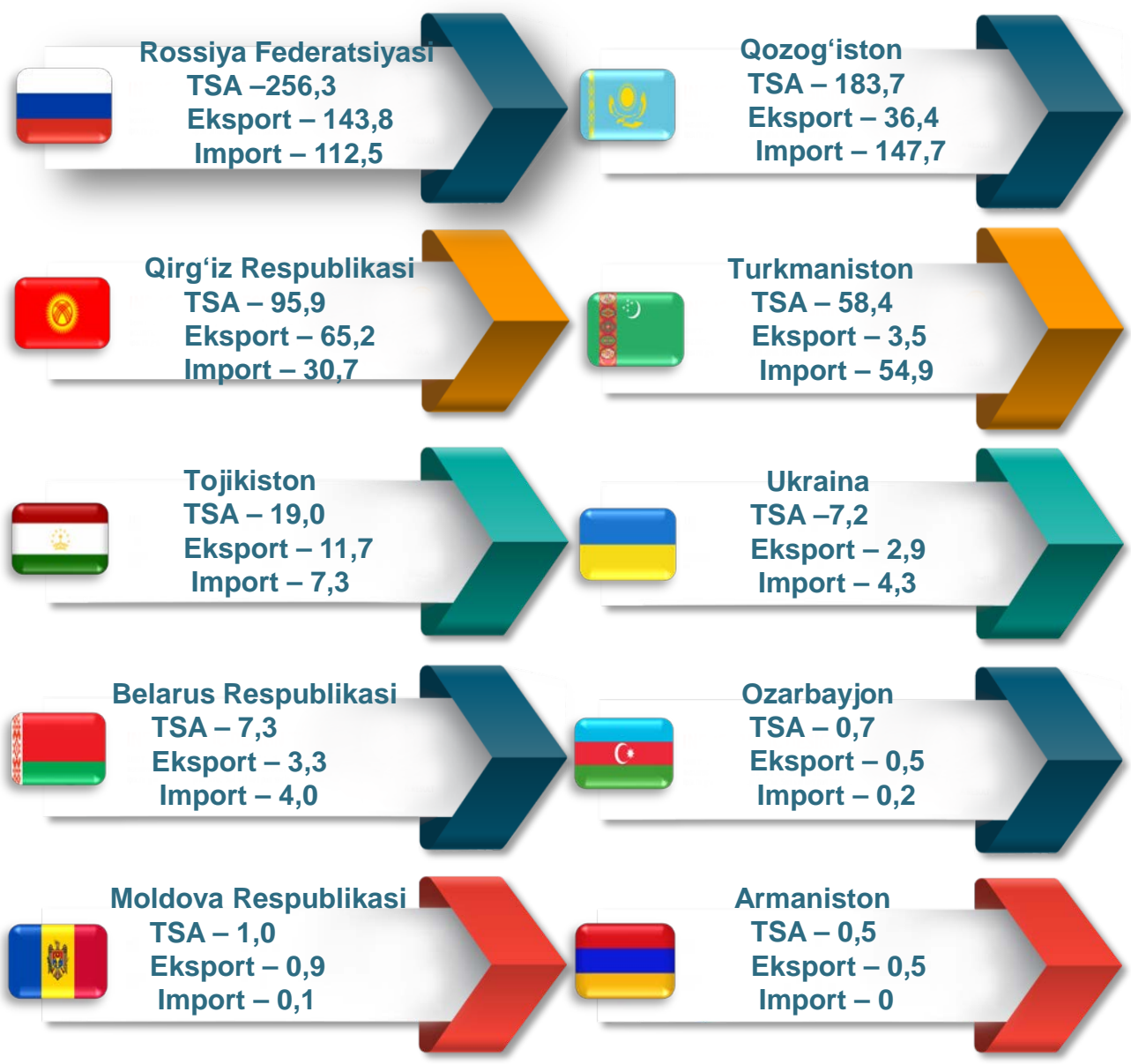
Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2021- yilning yanvar-avgust oylarida 2020- yilga nisbatan **43,7** %ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **47,5** %ni tashkil etdi.

FARG'ONA VILOYATINING MDH MAMLUKATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2021- yil yanvar- avgust, mln. AQSh dollari)

Farg'ona viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya Federatsiyasi (21,3 %), Qozog'iston (15,3 %), Qirg'iz Respublikasi (8,0 %), Turkmaniston (4,9 %) va Tojikiston (1,6 %) davlatlari bilan qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI EKSPORTI

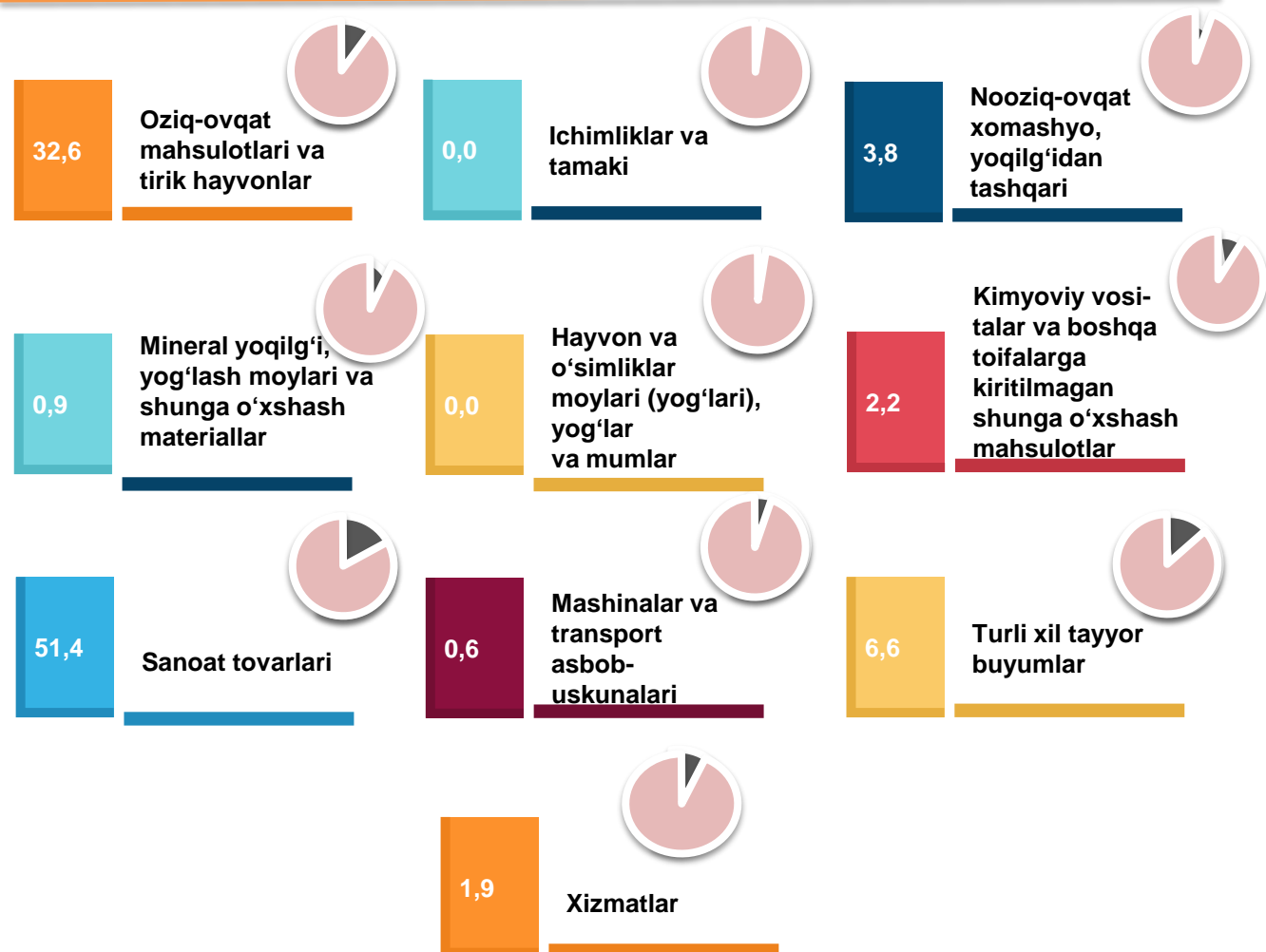
(2021- yil yanvar-avgust)

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida viloyatning eksportyorlari soni **611** tani tashkil etib, ular tomonidan **507,1** mln. AQSh dollari qiymatidagi (2020- yilning mos davriga nisbatan **43,6** %ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2021-yil yanvar-avgust, ulushi, %da)

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **90,6** %ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**51,4** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**32,6** %) va turli xil tayyor buyumlar (**6,6** %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

FARG'ONA VILOYATI XSST BOYICHA EKSPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, %da		Umumiy hajmga nis- batan. %da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami eksport	353,2	507,1	89,4	143,6	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	141,7	165,2	83,5	116,6	40,13	32,6
Ichimliklar va tamaki	0,2	0,2	534,3	96,9	0,07	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	29,2	19,5	212,4	66,7	8,27	3,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,2	4,8	27,3	113,5	1,20	0,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	0,0	199,4	3,6	0,16	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	9,4	10,9	673,3	115,8	2,67	2,2
Sanoat tovarlari	144,6	260,4	80,9	180,1	40,94	51,4
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	0,7	3,0	161,2	425,2	0,20	0,6
Turli xil tayyor buyumlar	16,8	33,3	208,6	198,4	4,76	6,6
Xizmatlar	5,7	9,6	82,1	169,2	1,61	1,9

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	143,9	109,4
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	19,2	231,6
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	0,2	180,7
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,6	129,9
Ichimliklar		
Ichimliklar	0,2	102,9
Tamaki va tamaki mahsulotlari		
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	9,9	146,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	1,7	10,5
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	1,4	184,9
Qog'oz massasi va makulatura	3,2	143,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	4,8	115,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	0,02	3,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Boshqa toifaga kiritilmagan kimyoviy mahsulotlar	1,1	173,9
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,1	104,5
O'g'itlar	8,6	110,1
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,2	182,4 M

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, %da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	248,7	182,0
Boshqa toifaga kiritilmagan metallardan tayyorlangan mahsulotlar	0,7	59,9
Qog'oz va karton	0,9	2,5 m.
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	9,7	177,8
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar	2,1	5,2 m.
Aniq sohalar uchun mashina va uskunalar	0,3	11,1 m.
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	0,2	125,3
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	22,9	2,3 m.
Har xil tayyor buyumlar	4,7	156,5
Poyabzal	4,8	131,0

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar-avgust, mln. AQSh dollari, ulushi, %da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yilning yanvar-avgustiga **57,5** %dan 2021- yilning yanvar-avgustiga **53,5** %ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi **47,0** %ni tashkil etdi.

Rossiya Federatsiyasi

28,4

Xitoy Xalq Respublikasi

14,8

Qirg'iziston

12,9

9,0

Pokiston

3,7

Polsha

Qozog'iston

7,2

Turkiya

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2021- yil yanvar-avgust, %da)

2021- yilning yanvar-avgust oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (eksport umumiy hajmining **28,4** %), Xitoy Xalq Respublikasi (**14,8** %i), Qirg'iz Respublikasi (**12,9** %), Turkiya (**9,0** %), Qozog'iston (**7,2** %), Polsha (**4,0** %) va Pokiston (**3,7**%) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **84,1** foizni tashkil etmoqda.

FARG'ONA VILOYATI ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (2021- yil yanvar- avgust yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, %da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Rossiya Federatsiyasi	105,7	143,8	115,2	136,1	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	39,8	74,9	55,1	188,1	3	2
Qirg'iz Respublikasi	78,9	65,2	95,9	82,7	2	3
Turkiya	25,2	45,6	61,8	180,8	4	4
Qozog'iston	24,2	36,4	65,7	150,3	5	5
Polsha	14,7	21,5	122,0	146,2	6	6
Afg'oniston	5,8	10,2	20,3	175,0	10	7
Pokiston	0,2	0,4	18,7	2,0 m.	19	8
Tojikiston	8,1	7,8	11,7	95,7	8	9
Misir	8,7	5,7	10,5	66,1	7	10
Eron	0,6	0,1	5,3	17,5	18	11
Bangladesh	7,3	4,0	5,1	54,0	9	12
Koreya Respublikasi	4,1	4,8	5,0	118,1	12	13
Vyetnam	4,0	1,6	5,0	39,2	13	14
Belgiya	1,8	1,0	4,7	55,6	14	15
Turkmaniston	0,7	4,6	3,5	6,3 m.	17	16
Portugaliya	1,3	2,6	3,3	2,0 m.	15	17
Ukraina	1,2	0,8	3,1	65,2	16	18
Peru	5,6	3,8	2,9	67,9	11	19
Germaniya	0,0	0,4	2,6	12,8 m.	20	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2021- yil yanvar-avgust)

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	507,1	143,6
Farg'ona sh.	37,1	140,4
Qo'qon	97,7	145,9
Quvasoy	12,7	88,6
Marg'ilon	7,1	118,7
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	58,8	104,6
Qo'shtepa	30,0	273,1
Bag'dod	10,4	183,3
Buvayda	10,3	131,9
Beshariq	8,7	66,8
Quva	26,8	146,1
Uchko'prik	36,3	184,7
Rishton	13,9	156,6
So'x	1,2	64,0
Toshloq	95,8	143,9
O'zbekiston	11,7	201,8
Farg'ona	23,3	343,7
Dang'ara	8,5	100,4
Furqat	5,0	247,2
Yozyovon	10,4	176,6

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Qo'qon sh – 97,7

Toshloq t – 95,8

Oltiariq t – 58,8

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

So'x t – 1,2

Furqat t – 5,0

Dang'ara t – 8,5

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahar **19,3** % ulush bilan **97,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,2** % ulush bilan **1,2** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Farg'ona meva-sabzavot sektori shahar va tumanlarning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim segment hisoblanadi. Shuning uchun, bu sohada meva va sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish uchun barcha choralar ko'rilmoqda, bu esa o'z natijalarini bermoqda.

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **145,9** mln. AQSh dollari qiymatiga teng **182,1** ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2020-yilning mos davriga nisbatan **12,7** mln. AQSh dollarida o'sish kuzatilib, **9,6** %ga o'sdi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, **20,5** mln. AQSh dollariga teng **50,5** ming tonna sabzavot, shuningdek, **95,4** mln. AQSh dollari qiymatidagi **87,5** ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2021- yil yanvar-avgust)

Meva va rezavorlar
87,5 ming. t
95,4 mln. AQSh. doll

Sabzavotlar
50,5 ming. t
20,5 mln. AQSh.doll

Uzum
33,6 ming t
23,8 mln. AQSh.
doll

Yer yong'oq
1,4 ming. t
1,2 mln. AQSh. doll

Qurutilgan uzum (mayiz)
1,0 ming. t
0,7 mln. AQSh.
doll

Tarvuz va qovun
8,1 ming t
2,8 mln. AQSh. doll

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Ukraina hamda Pokiston davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi **28,5** %ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2021- yil yanvar-avgust)

Davlatlar	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi, %da *
 Rossiya Federatsiyasi	79,5	70,6	48,8
 Qirg'iz Respublikasi	32,3	40,8	28,2
 Qozog'iston	64,3	27,6	19,1
 Afg'aniston	1,4	1,1	0,8
 Ukraina	2,4	1,1	0,7
 Pokiston	1,0	0,9	0,6
 Boshqa davlatlar	1,2	0,6	1,8

* qiymat ifodasidan

Meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Rossiya Federatsiyasiga to'g'ri keladi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **48,8** %), bu Pokiston eksport hajmidan **5,2** baravar ko'pdir.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda **273,7** mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **54,0** %ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan **82,2** %ga o'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (**77,7** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**8,4** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **158** turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **47** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar-avgust, mln. AQSh dollari)

	2019 yil	2020 yil	2021 yil
 Tovar nomi	180,5	150,2	273,7
 Paxtadan yigirilgan ip	153,9	111,3	212,7
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	4,1	9,9	22,9
 Gilamlar	0,0	0,0	0,1
 Naqshli mato	2,2	4,0	4,5
 Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	2,2	2,6	3,9
 Paxtadan gazlamalar	12,5	15,8	21,3
 Ipak va ipak mahsulotlari	3,2	3,6	4,5
 Paxta mahsulotlari	1,8	2,5	3,3
 Boshqalar	0,5	0,5	0,6

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar-avgust, mln. AQSh dollari)

		2019- yil	2020- yil	2021- yil
	Xitoy Xalq Respublikasi	70,6	38,1	71,7
	Rossiya Federatsiyasi	37,5	37,5	58,9
	Turkiya	26,6	23,7	42,8
	Polsha	9,5	14,5	19,0
	Pokiston	0,0	0,2	17,6
	Misr	8,7	5,7	10,5
	Qirg‘iz Respublikasi	1,1	3,4	7,7
	Bangladesh	7,3	4,0	5,1
	Eron	0,2	0,1	5,2
	Belgiya	1,1	1,0	4,2
	Portugaliya	1,2	0,8	3,1
	Respublika Koreya	3,5	3,1	2,9
	Peru	0,0	0,4	2,6
	Germaniya	0,4	1,0	2,3
	Boshqa davlatlar	12,6	16,8	20,2

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (71,7 mln. AQSh dollari – **26,2** %) , Rossiya Federatsiyasi (**58,9**mln. AQSh dollari – **21,5** %) va Turkiya (**42,8** mln. AQSh dollari – **15,6** %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

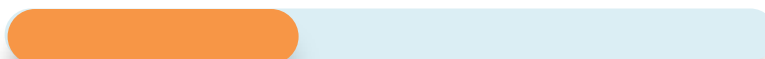
(2021- yil yanvar- avgust, ulushi, %da)

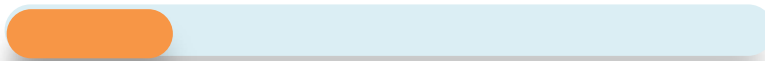
Transport xizmatlari **86,9 %**

Moliyaviy xizmatlar **8,3 %**

Safarlar (turizm) **3,2 %**

Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari **1,5 %**

Xizmatlar eksporti hajmi **9,6** mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining **1,9** %ini tashkil etib, 2020- yilga nisbatan **69,2** %ga o'sganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (**86,9** %) va safarlar (turizm) (**3,2** %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (**1,5** %) hamda moliyaviy xizmatlar (**8,3** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI

(2021- yil yanvar-avgust)

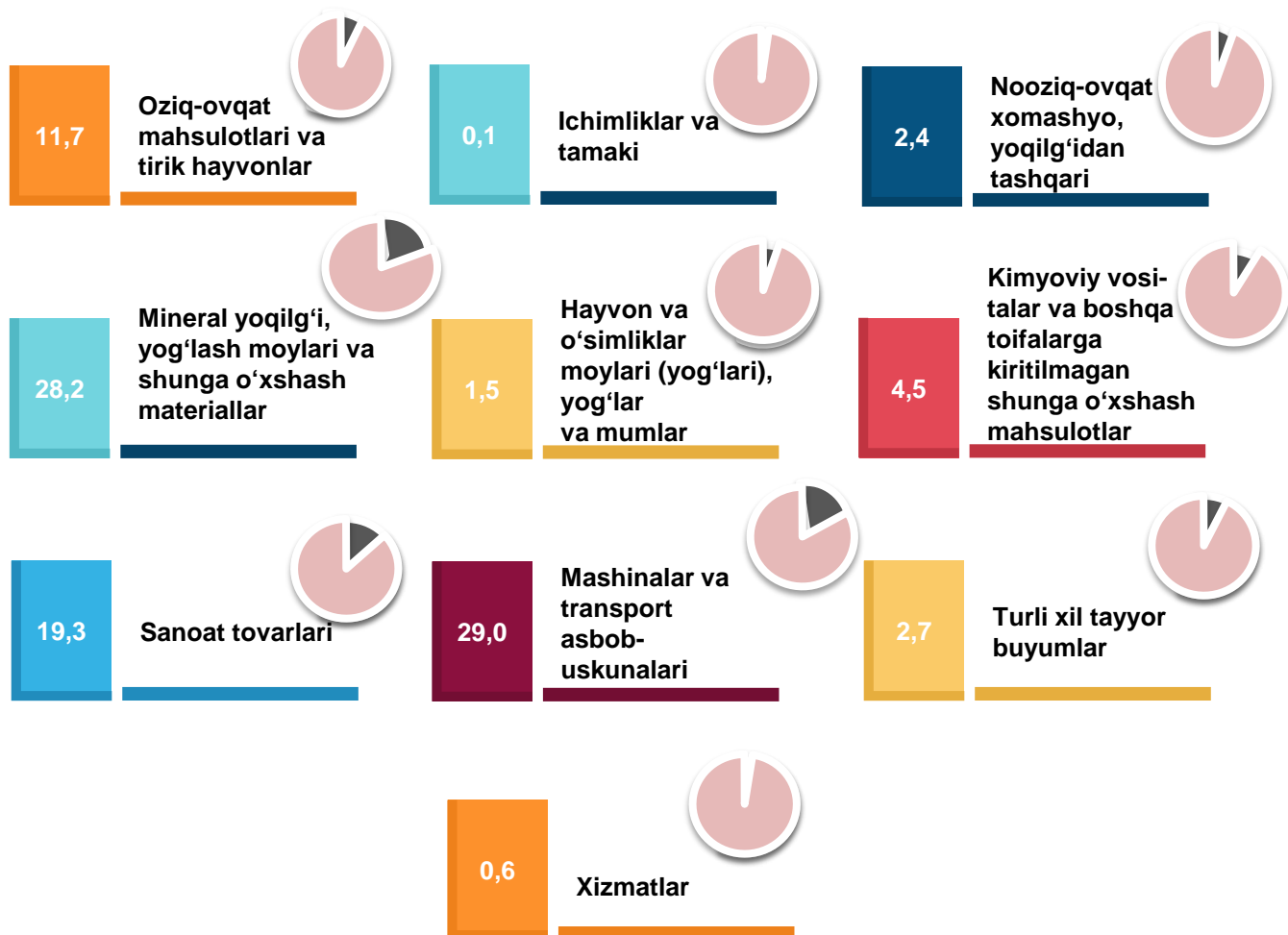

2021- yilning yanvar-avgust oylarida import hajmi **693,7** mln. AQSh dollarini va 2020- yilga nisbatan **25,4** %ga o'sdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**29,0** %), sanoat tovarlari (**19,3** %) hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (**28,2** %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2021- yil yanvar-avgust, ulushi, %da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-avgustida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **14,3** mln. AQSh dollariga ko'paydi va **689,6** mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **4,1** mln. AQSh dollariga yetdi.

FARG'ONA VILOYATINING XSST BOYICHA IMPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, %da		Umumiy hajmga nisbatan. %da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami import	553,1	693,7	107,8	125,4	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	68,1	81,5	153,6	119,6	12,3	11,7
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,3	12314,9	1079,5	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10,5	16,6	60,8	157,7	1,9	2,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	130,1	195,7	265,3	150,4	23,5	28,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	11,4	10,6	218,1	93,8	2,1	1,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	41,0	31,2	95,7	76,0	7,4	4,5
Sanoat tovarlari	94,2	134,2	66,2	142,5	17,0	19,3
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	174,4	200,9	92,4	115,2	31,5	29,0
Turli xil tayyor buyumlar	16,5	18,6	102,1	113,2	3,0	2,7
Xizmatlar	6,8	4,1	98,3	60,9	1,2	0,6

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollari	2020-yilga nisbatan, %da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	50,5	116,1
Tirik xayvonlar, 03 bo'limiga kiritilgan xayvonlardan tashqari	7,7	153,8
Xayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	2,8	197,6
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5,6	117,2
Meva va sabzavotlar	11,5	100,8
Go'sht va go'sht mahsulotlari	2,6	5,3 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,3	10,7 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	6,6	114,1
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	1,9	3,2 m.
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	5,8	3,0 m.
Kauchuk	0,9	82,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	186,0	149,1
Ko'mir, koks va briketlar	9,6	177,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	10,6	93,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	4,1	43,8
Birlamchi shakldagi plastmassalar	9,1	116,9
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	5,6	104,1
Bo'yoqlar	4,7	120,3
Noorganik kimyoviy vositalar	5,5	126,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, %da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	32,0	123,5
Metaldan tayyorlangan buyumlar	16,5	173,9
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	22,0	101,9
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	26,9	2,7 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	81,4	94,3
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	61,7	109,9
Elektr apparatlar va asbob uskunalar	18,7	2,3 m.
Avtomobillar, asosan yo'lovchilarni tashish uchun mo'ljallangan avtoulavlar (10 va undan ortiq kishini tashishga mo'ljallangan transport vositalaridan tashqari)	17,8	134,1
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	6,3	2,3 m.
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	5,2	53,7
Har xil tayyor buyumlar	3,7	2,2 m.
Mebel va uning qismlari	0,7	3,1 m.
Poyafzal	0,7	145,8

MDH va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushi 52,1:47,9 nisbatni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(2021- yil yanvar- avgust, mln. AQSh dollari, ulushi, %da)

2021- yilning yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha Farg'ona viloyati tomonidan **64** davlatdan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkmaniston, Qirg'iziston Turkiya va Koreya Respublikasi jami importning **87,9** % ulushini tashkil qildi, bu **609,9** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2021- yil yanvar-avgust %da)

Xitoy Xalq Respublikasi

31,3

Qozog'iston

21,2

Rossiya Federatsiyasi

16,2

Koreya Respublikasi

Qirg'iziston

2,1

Turkiya

4,4

Turkmaniston

7,9

4,8

FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARIGA AMALGA OSHIRGAN IMPORT HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (2021- yil yanvar-avgust, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, %da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	171,5	216,8	98,7	126,4	1	1
Qozog'iston	123,2	147,3	164,6	119,5	2	2
Rossiya Federatsiyasi	107,4	112,5	123,7	104,7	3	3
Turkmaniston	14,3	54,9	3,9 m.	3,8 m	6	4
Turkiya	22,0	33,4	77,5	152,0	4	5
Qirg'iz Respublikasi	20,1	30,7	72,0	152,3	5	6
Koreya Respublikasi	14,2	14,3	91,0	101,1	7	7
Germaniya	12,4	10,9	69,7	87,9	8	8
Hindiston	3,2	9,0	125,9	2,8 m	12	9
Tojikiston	10,5	7,3	60,6	69,5	9	10
Italiya	5,0	5,1	168,9	102,6	10	11
Litva	4,4	4,6	59,8	104,9	11	12
Ukraina	1,7	4,3	50,8	2,5 m.	16	13
Shveysariya	2,4	4,2	118,1	175,7	13	14
Polsha	0,7	4,0	14,7	5,6 m.	19	15
Belarus	1,5	4,0	82,4	2,6 m.	17	16
Cheh Respublikasi	2,0	3,7	3,5 m.	187,7	15	17
Tayvang	0,0	3,1	0,5	327,6 m	20	18
Ekvador	2,2	2,9	2,3 m.	129,8	14	19
Eron	1,3	2,5	50,2	2,0 m.	18	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2021- yil yanvar-avgust)

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	693,7	125,4
Farg'ona sh.	156,7	105,7
Qo'qon	134,9	165,6
Quvasoy	27,2	50,6
Marg'ilon	46,2	112,8
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	15,9	108,5
Qo'shtepa	16,5	60,3
Bag'dod	4,2	99,6
Buvayda	4,1	117,2
Beshariq	28,5	500,1
Quva	9,3	104,9
Uchko'prik	83,6	104,5
Rishton	2,3	189,4
So'x	0,7	34,2
Toshloq	25,0	200,0
O'zbekiston	18,8	168,4
Farg'ona	19,0	104,3
Dang'ara	30,5	143,0
Furqat	3,1	230,0
Yozyovon	66,3	404,1

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Farg'ona sh – 156,7

Qo'qon sh – 134,9

Uchko'prik t – 83,6

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

So'x t – 0,7

Rishton t – 2,3

Furqat t – 3,1

Viloyat importida tarkibida eng yuqori ulushni Farg'ona shahar 22,6 % ulush bilan **156,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importida tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,1** % ulush bilan **0,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

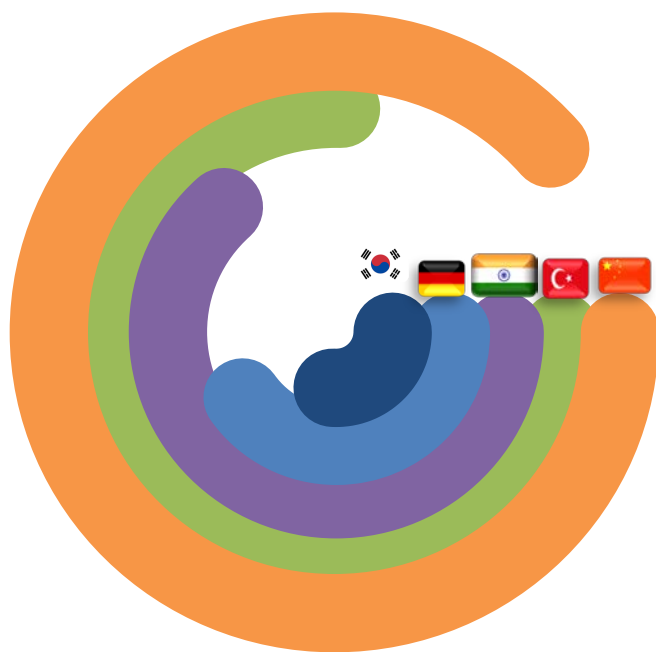
MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

2021- yil yanvar-avgust oylarida import tarkibida mashinalar va transport-asbob uskunalari hajmi **201,1** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **15,2** %ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **29,0** %ga yetdi.

Import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashinalar va transport asbob-uskunalar asosan qaysi davlatlardan viloyatimizga olib kirilayotganini quyidagi ma'lumotdan ko'rish mumkin.

MASHINA VA ASBOB-USKUNALAR IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021-yil yanvar-avgust)

63,1%	XXR 126,8 mln. AQSh. doll
10,4 %	Turkiya 21,0 mln. AQSh.doll
3,5 %	Hindiston 7,1 mln. AQSh. doll
3,6 %	Germaniya 7,2 mln. AQSh. doll
3,1 %	Koreya Respublikasi 6,1 mln. AQSh. doll

Mashina va transport uskunalari importi hajmining o'sishiga, avtomobillar (17,8 mln. AQSh. doll), sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar (61,7 mln. AQSh. doll), elektr mashinalari, apparatlar va asboblar (18,8 mln. AQSh. doll), boshqa transport uskunalari (0,8 mln. AQSh. doll), energogenerator asbob va uskunalari (5,8 mln. AQSh. doll), metallarni qayta ishlash uchun asbob uskunalari (5,0 mln. AQSh. doll) da keltirilganligi sabab bo'lgan.

SANOAT TOVARLARI IMPORTI

2021- yil yanvar-avgust oylarida import tarkibida sanoat tovarlari hajmi **134,2** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **42,5 %** ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **19,3 %** ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021- yil yanvar-avgust)

Xitoy Xalq Respublikasi

55,9 mln. AQSh dollari
ulushi – 41,7 %

Rossiya Federatsiyasi

33,7 mln. AQSh dollari
ulushi – 25,1 %

Qirg'iziston

11,9 mln. AQSh dollari
ulushi – 8,9 %

Tojikiston

6,9 mln. AQSh dollari
ulushi – 5,1 %

Qozog'iston

5,7 mln. AQSh dollari
ulushi – 4,2 %

Sanoat tovarlari importi asosan to'qimachilik, yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (**26,9** mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (**16,5** mln. AQSh dollari), ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan buyumlar (**21,9** mln. AQSh dollari), cho'yan va po'lat (**32,0** mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2021- yil yanvar-avgust oylarida import tarkibida oziq-ovqat tovarlari hajmi **81,5** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **19,6** % ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **12,3** % ga yetdi.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARINI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021- yil yanvar-avgust)

Qozog'iston

52,2 mln. AQSh dollari
ulushi – 64,0 %

Xitoy Xalq Respublikasi

6,3 mln. AQSh dollari
ulushi – 7,7 %

Qirg'iziston

3,6 mln. AQSh dollari
ulushi – 4,4 %

Ekvador

2,9 mln. AQSh dollari
ulushi – 3,6 %

Rossiya Federatsiyasi

1,9 mln. AQSh dollari
ulushi – 2,3 %

Oziq ovqat importi asosan donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (**50,5** mln. AQSh dollari), meva va sabzavotlar (**11,5** mln. AQSh dollari), tirik hayvonlar (**7,7** mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi bo'limi
Tel.: (73) 241-97-68

